

Merksplas, 26 oktober 2021

Uittreksel uit de notulen van de Gemeenteraad

Zitting van de Gemeenteraad van 25 oktober 2021

AANWEZIG: Frank Wilrycx, Burgemeester-Voorzitter
Kris Govers, Monique Quirynen, Raf Verheyen, Leen Kerremans, Schepenen
Jef Van Accom, Jef Schoofs, Kris Luyckx, Tine Van der Vloet, Evelien Willems, Josée Van Aert, Boris Kersemans, Koen Staes, Nele Daems, Jan Quirijnen, Jan De Bie, Luc Holthof, Ann Wouters, Raadsleden
Dries Couckhuyt, Algemeen directeur
VERONTSCHULDIGD: Annie Verheyen, Raadslid

Openbare zitting

Samentuinen in Merksplas.

Wetgeving

Overeenkomstig artikel 21 van het decreet lokale besturen van 22 december 2017 legt de fractie Groen dit agendapunt voor aan de raad;

Feiten

Compacter wonen is een algemene trend in Vlaanderen, het is de toekomst. Almaar meer mensen gaan kleiner wonen. Ook in Merksplas is deze trend zichtbaar. Er komen steeds meer appartementen bij in het centrum. Ook deze mensen hebben behoefte aan ontspanningsmogelijkheden in de buitenlucht. De afgelopen jaren werd dit meer dan ooit duidelijk.

Mensen op een appartement beschikken zelden over een (grote) tuin. Anderen huren een woning en mogen niet om het even wat doen in hun tuin. Sommigen hebben echter wel de behoefte om te vertoeven in een groene omgeving en willen toch graag tuinieren: zelf planten, bloemen, groenten en fruit kweken in eigen buurt. Aan deze nood kan een samentuin tegemoet komen zodat ook deze gezinnen de nodige ruimte krijgen hiervoor.

Een samentuin is een tuin waarin mensen samen ecologisch tuinieren. 'Samen' staat voor diversiteit en voor 'samen doen'. Jong of oud, rijk of arm, autochtoon of allochtoon, alleen of met je gezin, meer of minder mobiel... iedereen is welkom in een samentuin. In veel samentuinen bewerkt elke tuinier een eigen perceeltje en beheert de groep enkele gezamenlijke plekken zoals paden, een gemeenschappelijk tuinhuis, een zitplek en de randbepanting. Op andere plaatsen werkt iedereen samen op de volledige oppervlakte van de tuin. In een samentuin beslist men in overleg over het wel en wee van de tuin.

Een samentuin of volkstuinten zijn een **ontmoetingsplek**. Mensen komen er niet alleen naartoe voor de groenten en vooral voor een fijne babbel. Een divers samengestelde groep van vrijwilligers, buurtbewoners, kwetsbare mensen, werklozen,... voeren samen klusjes uit. Het onderhouden van de groentepercelen, gras maaien, (fruit)bomen snoeien, dieren verzorgen, eventueel een serre bouwen. Idealiter, wanneer er voldoende ruimte is, kan het sociaal, educatief en recreatief aspect van de tuin nog versterkt worden, bijv. door er ruimte te voorzien voor een buurtcompostplek (past tevens in het afvalvoorkomingsbeleid !) of een picknickplaats.

Het samen produceren van eigen groenten heeft ook een **educatieve waarde** en doet nadenken over gezonde voeding en een gezonde levensstijl. Mensen leren (weer) hoe ons voedsel groeit en leren elkaar tuinieren. Kunstmest en pesticiden komen er niet aan te pas,

wat goed is voor het natuurlijke evenwicht. Samen gaan de tuinders zorgzaam om met bodem, water, oogst en natuur. Tuingrond wordt vruchtbaar door hem te voeden met compost of groenbemesters en door hem alleen oppervlakkig te bewerken. Een mulchlaag voorkomt uitdroging en onkruidgroei en geeft geleidelijk voedingsstoffen vrij. Voor dieren zijn er speciale plekje's: nestkastjes, een insectenhotel, een strook inheemse planten. Er gaat niets verloren, door de oogst goed te spreiden, te verdelen of in te maken en door oogstresten te composteren.

Volkstuintjes kunnen ingericht worden met een boomgaard, een moestuin, een kruidentuin, eventueel met een serre en dieren zoals kippen, schapen,... en dragen zo ook bij aan de biodiversiteit (oa bijen). De teelt van lokale groenten draagt bij aan de

klimaatdoelstellingen zoals het verminderen van de CO₂-uitstoot door het verminderen van voedselkilometers. De mensen kunnen na het oogsten bovendien ook nog volop genieten van hun zelf geplante en verzorgde groenten en fruit. Wie ecologisch tuiniert, eet meer groenten en bovendien pesticidevrij.

De gemeente kan dit ook zien als een kans om een actieve levensstijl te promoten, tuinieren is immers **gezond** door het **bewegen** in de buitenlucht. Zeker nu blijken tuinieren en het ontspannen in de buitenlucht meer dan ooit gegeerd. Het werkt zelfs preventief tegen depressies en stress en maakt mensen **veerkrachtiger** en weerbaarder.

Een eerste contact met VZW VELT leerde ons dat er reeds inwoners van Merksplas interesse toonden. Anderen kennen de mogelijkheid misschien (nog) niet of hebben elders een volkstuintje aangezien dit in Merksplas nog niet bestaat. Het aantal mensen op appartementen zal ongetwijfeld toenemen en daarmee ook de interesse naar samentuinen. Vanuit onze fractie stellen we voor dat de gemeente het initiatief neemt om het concept samentuinen onder de aandacht te brengen.

Daarom stellen we voor om contact op te nemen met VELT en samen op zoek te gaan naar een geschikte locatie. Idealiter worden dergelijke initiatieven opgezet binnen een straal van 3km van het centrum. Ongetwijfeld beschikt de gemeente of het OCMW over een geschikt hoekje grond hiervoor.

Naar aanleiding van ons agendapunt rond het klimaatpact van vorige gemeenteraad, werd ook vanuit onze fractie een sessie gevolgd van Gemeente voor de toekomst. Daarin kwam ook VELT aan het woord en werd duidelijk dat er momenteel ook financiële ondersteuning vanuit VLM voor Volkstuinen. De deadline voor het indienen van een project is 16 november en daar staat een max. subsidie tegenover van 20.000 euro. VELT zou deze aanvragen ook ondersteunen en verwachten heel snel een seintje (eigenlijk voor 22 oktober)

Gaat men over tot het opzetten van samentuinen, dan kan men sowieso - ook later - beroep doen op de VZW VELT om samen deze opstart voor te bereiden en te begeleiden. De VZW VELT heeft namelijk al sinds 2006 een methode en know-how ontwikkeld om initiatiefnemers de nodige ondersteuning te bieden om een samentuin op te starten, te adviseren bij de inrichting ervan en om de tuinders te begeleiden.

Daarnaast kan de gemeente organisatorische ondersteuning geven bij de opstart alsook logistieke steun bij de eerste inrichting van de tuin.

Tussenkomen

raadslid Tine Van der Vloet (N-VA) stelt dat haar fractie dit voorstel kan onderschrijven, verwijst naar haar recent bezoek aan een woonzorgcentrum waar een gelijkaardig project van samentuinen loopt en wijst op de mogelijkheden voor de toekomstige bewoners van de assistentiewoningen;

burgemeester-voorzitter Frank Wilrycx (Leefbaar) geeft aan dat zijn fractie daar in kan meegaan. Er kan echter geen dossier worden ingediend voor 16 november. Het is voornamelijk dat er vrijwilligers bij dit project zullen betrokken worden;

Besluit Goedgekeurd met eenparigheid van stemmen.

1. Het gemeentebestuur peilt op korte termijn naar de interesse bij de inwoners naar een samentuin in Merksplas. Via diverse gemeentelijke informatiekanalen doet zij een warme oproep naar vrijwilligers en geïnteresseerden om hieraan mee te werken.
2. Merksplas gaat op zoek naar één of meerdere geschikte locaties om een samentuin in te richten, bij voorkeur binnen een straal van 3km van het centrum.

3. Het gemeentebestuur stelt samen met betrokken actoren (geïnteresseerde bewoners, milieudienst, milieuraad, ...) een gebruiksreglement op en richt de gekozen locatie(s) in als samentuin.

Voor eensluidend verklaard afschrift van de Gemeenteraad op 26 oktober 2021

De Algemeen directeur

De Burgemeester-Voorzitter

Dries Couckhuyt

Frank Wilrycx